

Internationella frågor och djurhälsopersonalenheten

Kommentarer till Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om den som utan att tillhöra djurhälsopersonalen yrkesmässigt utövar verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård samt om veterinärs tillhandahållande av läkemedel till sådana personer

I detta dokument finns det kommentarer om de ändringar vi har gjort och varför vi har gjort dem. Språkliga ändringar har vi inte kommenterat. Observera att detta dokument inte tar med samtliga ändringar så det är viktigt att läsa föreskriftsförslaget parallellt med nuvarande föreskrifter (D8 och D9) för att få med alla ändringar. Även de tre jämförelsetabellerna kan vara till hjälp vid genomgången.

Under varje kapitel i detta dokument finns en rubrik som heter ”konsekvenser”. Det som står därunder är väldigt kortfattat och i de fall förslaget kommer att få större konsekvenser framgår det av konsekvensutredningen.

1 kap. Gemensamma bestämmelser

Detta kapitel innehåller först två paragrafer med hänvisningar till annan lagstiftning. Sedan följer definitioner av olika begrepp. Begrepp som även finns definierade i EU-förordning 2019/6 om veterinärmedicinska läkemedel¹ får vi inte definiera i våra föreskrifter då det skulle innebära dubbelreglering. Detta gäller till exempel begreppet livsmedelsproducerande djur.

Anläggning

Detta är en ny definition som har skrivits så att den till stor del överensstämmer med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429².

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/6 av den 11 december 2018 om veterinärmedicinska läkemedel och om upphävande av direktiv 2001/82/EG.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djur-sjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa (”djurhälsolag”)

Besättning

Denna definition har ändrats något eftersom nuvarande definition står lite för nära definitionen av anläggning och vi använder de två begreppen på olika sätt i föreskrifterna.

Djurhållare

Denna definition av djurhållare skiljer sig både från dagens definition och från de definitioner som används i andra föreskrifter där man även har med den som tillfälligt har hand om djur i definitionen. Skälet till att vi har valt att inte ha med det här är att i dessa föreskrifter (och även i D 34 och D 35) är det just den som stadigvarande har hand om djuret som vi vänder oss till.

Hästdjur, kameldjur och övriga sällskapsdjur

Eftersom vi använder begreppen hästdjur och kameldjur på ett sätt som inte helt överensstämmer med den vedertagna definitionen har vi valt att definiera begreppen i föreskrifterna. När det gäller övriga sällskapsdjur ser vi att det finns ett behov av att definiera det eftersom begreppet ”sällskapsdjur” i dagens föreskrifter inte är tillräckligt tydligt.

Immobilisering

I dessa föreskrifter har begreppet även tidigare haft denna innebörd, men det har inte definierats. Med tanke på att begreppet i allmänhet även kan inbegripa fysisk fasthållning (tex tvångsspilta) anser vi att det finns behov av att definiera vad vi avser i dessa föreskrifter.

Injicerbar transponder

Eftersom detta begrepp är mer korrekt har vi valt att använda det i föreskrifterna istället för mikrochip.

Kaskadprincipen

Då vi använder detta begrepp i föreskrifterna finns det ett behov av att definiera det.

Ordinera läkemedel

Här har vi lagt till ordet ”läkemedel” eftersom en veterinär kan ordinera sådant som inte är läkemedel.

Veterinär

Denna nya definition innebär att begreppet veterinär kopplas ihop med överordnad lagstiftning.

2 kap. Veterinärs ordination av läkemedel till djur

Bestämmelserna i detta kap. kommer från 1 och 2 kap. i nuvarande D9.

Kapitlet är uppdelat i tre delar:

1. En allmän del om ordination av läkemedel.
2. En del om vissa antimikrobiella läkemedel
3. En del om hormoner.

Allmän del

Vi har valt att ta bort kravet på att en veterinär ska undersöka och göra en bedömning av djuret innan ordination (nuvarande 1 kap. 3 § D9) och istället valt att förtydliga vad en veterinär ska tänka på vid ordination av läkemedel (2 § samt det allmänna rådet till denna paragraf).

Bakgrunden till att vi har valt att lägga till denna del är alltså det ökande antalet digitala veterinärtjänster och artikel 105.3 i EU-förordning 2019/6 om veterinärmedicinska läkemedel:

”Ett veterinärrecept får endast utfärdas efter det att en klinisk undersökning eller någon annan lämplig bedömning av hälso-tillståndet hos djuret eller gruppen djur utförts av en veterinär.”

Även om det vore önskvärt att förtydliga vad en annan lämplig bedömning är och när man inte behöver göra en klinisk undersökning (vilket hittills har varit huvudregeln) har vi inte rätt att tolka en EU-förordning eftersom den är direkt gällande gentemot medborgarna. Därför har vi valt att på detta sätt underlätta för veterinärerna i hur de ska tänka när det gäller ordinerings av läkemedel.

Vi har dessutom förtydligat att en veterinär inte får ordinera läkemedel till livsmedelsproducerande djur om den aktiva substansen är förbjuden att använda enligt den så kallade MRL-förordningen³.

Antimikrobiella läkemedel

Vi inför en hänvisning till den lista som EU har tagit fram på antimikrobiella läkemedel som inte får användas på djur.

Vi har dessutom infört en bestämmelse (5 §) om hur en veterinär väljer ett antimikrobiellt läkemedel. De två första punkterna (att hen ska välja

---

³ Kommissionens förordning (EU) nr 37/2010 av den 22 december 2009 om farmakologiskt aktiva substanser och deras klassificering med avseende på MRL-värden i animaliska livsmedel

penicillin när det är möjligt och i andra hand läkemedel med så låg risk för resistensutveckling som möjligt) är nya medan de tre sista finns i D 9.

Flera av de substanser som finns i nuvarande bilaga 1 i D 9 har behövt tas bort för att undvika dubbelreglering mot listan i EU:s förordning. Med tanke på att det blev så pass få substanser kvar i bilagan har vi valt att lägga dem i själva paragrafen istället. Vi har dessutom valt att – efter konsultation med Statens veterinärmedicinska anstalt – ta bort läkemedel som innehåller substanserna etambutol och isoniacid från listan eftersom dessa endast kan användas vid behandling av tuberkulos (infektioner med mykobakterier) och risken för resistens hos mykobakterier mot dessa medel som följd av behandlingar av djur i Sverige troligen är försumbar, eftersom ju förekomst av sådan sjukdom är mycket sällsynt. Dessa substanser nämns heller inte i det kunskapsunderlag som sammanställdes av Socialstyrelsen 2010 (de är inte ansamyciner). Kvar på listan blir alltså tre preparat: mupirocin, rifabutin och rifampicin som inte får användas till djur förutom rifampicin som fortfarande får användas till hästar vid infektioner med *Rhodococcus equi*. Idag finns det möjlighet att söka tillstånd hos Jordbruksverket för att få använda de läkemedel som finns med i bilaga 1 i D 9. Vi har tagit bort den möjligheten men istället lagt en möjlighet att kunna söka om undantag från förbudet under vissa förutsättningar.

Hormoner

Detta avsnitt grundar sig på ett EU:s direktiv 92/22⁴. Direktivet har inte ändrats på sistone, men vi har vid genomgången upptäckt några saker som vi har behövt ändra på, se nedan. Artiklarna är genomförda i respektive paragraf enligt följande:

2 kap. i D 35	Direktiv 92/22
10 §	Art. 3
11 §	Art. 4.1
12 §	Art. 5
13 §	Art. 4.2.i
14 §	Art. 4.2
15 §	Art. 4.2.i
16 §	Art. 4.2.ii
17 §	Art. 6
18 §	Art. 7.1

⁴ Rådets direktiv 96/22/EG av den 29 april 1996 om förbud mot användning av vissa ämnen med hormonell och tyreostatisk verkan samt av β -agonister vid animalieproduktion och om upphävande av direktiv 81/602/EEG, 88/146/EEG och 88/299/EEG

Bestämmelsen i 17 § att den så kallade kaskadprincipen inte får tillämpas på läkemedlen i detta avsnitt regleras dock av artikel 150.1 i EU-förordning 2019/6 om veterinärmedicinska läkemedel.

I 2 kap. 17 § D 9 står det idag att allyltrenbolon endast får ges till hästar. Vid en kontroll av direktivets engelska version insåg vi att det saknas ett kommatecken i den svenska versionen vilket ger en annan betydelse än den avsedda. Vi föreslår nu en skrivning där det framgår att altrenogest (vilket är det nu mest använda namnet för allyltrenbolon) får användas för samtliga livsmedelsproducerande djur under vissa förutsättningar.

Vidare står det i 2 kap. 18 § i D9 att β -receptorstimulerande substanser får användas vid behandling av strålbenshåta hos hästar. Detta finns det inget stöd för i direktivet varför vi tar bort den möjligheten. När det gäller β -receptorstimulerande substanser och hästar är det dessutom otydligt i direktivet om det ska gälla endast hästar som inte går till livsmedelsproduktion eller om det ska gälla samtliga hästar. Genom Läkemedelsverket fått ett förtydligande från EU-kommissionen att alla hästar får behandlas med β -receptorstimulerande substanser – även de som ska gå till livsmedelsproduktion.

Konsekvenser

Konsekvensen av våra ändringar i den allmänna delen kommer troligen inte att få så stora konsekvenser i praktiken mot hur det går till idag, men vi bedömer att det kan behövas för att förhindra att oseriösa aktörer framöver skulle kunna ordinera läkemedel utan att ha gjort en tillräcklig bedömning.

I övrigt får dessa ändringar inga eller små konsekvenser för användarna i praktiken utan är mest förtydliganden.

3 kap. Veterinärers tillhandahållande och förskrivning av läkemedel till djurhållare

Bestämmelserna i detta kapitel kommer från 3 kap. och 5 kap. i nuvarande D 9 och mycket är förtydliganden av nuvarande föreskrifter.

3 kap. 12–19 §§ D9 finns i stort sett kvar med oförändrat om än omstrukturerat. Det som är nytt är att vi har lagt till att förskrivning av lugnande till hästar i samband med skoning inte ska vara tidsbegränsat och att även privata aktörer som har tex narkotikasökshundar ska få möjlighet att få läkemedel utskrivna för att häva en eventuell förgiftning. Eftersom behovet av lugnande vid skoning ofta går att lösa på längre sikt med hjälp

av träning har vi lagt in ett allmänt råd om att veterinären bör ta fram ett träningsprogram tillsammans med djurhållaren.

Vi har även förtydligat att en veterinär ska se till att den som ska administrera läkemedlet har tillräcklig kunskap om hur man ska göra något som sannolikt sker redan idag men som inte är reglerat i föreskrifter.

I nuvarande D 9 finns ett förbud för veterinärer att förskriva och tillhandahålla vaccin till djurhållare (20 §). Det finns dock ett flertal undantag i nuvarande 20 a § och 21 §. Vid en sammanställning av dessa undantag framgår att följande vaccin trots allt får förskrivas och tillhandahållas till djurhållare:

1. Autogena vaccin.
2. Avdödat vaccin mot paramyxovirusinfektion hos duvor.
3. Samtliga vacciner till gris, får, get, pälsdjur, fjäderfä, odlad fisk, prydnadsfisk och sällskapsfisk samt till tamhöns, fasaner, raphöns och påfåglar som hålls i hobbyverksamhet för uppvisning, utställning, tävling, uppfödning eller försäljning.
4. Vacciner mot följande sjukdomar till nötkreatur: ringorm, kalvdiarré, frasbrand, mastitpatogener.
5. Vaccin inom ramen för villkorad läkemedelsanvändning.

Detta sammantaget gör att förbudet mot vaccin i praktiken endast omfattar hund, katt, övriga sällskapsdjur – förutom fisk – samt hästar. Eftersom det även är hos dessa djurslag som vaccinationsintyg förekommer mer frekvent känns det naturligt att det fortsätter att vara förbjudet för djurhållare att vaccinera de djurslagen.

Det finns dock annan lagstiftning som reglerar vaccinering mot epizootiska sjukdomar och därför har vi lagt till en hänvisning till de bestämmelserna.

Vi har valt att ta bort bestämmelserna i 20 a § och 21 §§ eftersom de inte helt korrelerar med artikel 105.3 i EU-förordning 2019/6 om veterinärmedicinska läkemedel (se även kommentar ovan om vacciner samt kommentar till 2 kap.) Det kommer alltså fortfarande att vara tillåtet för en veterinär att förskriva och tillhandahålla läkemedel enligt 20 a § samt förskriva läkemedel enligt 21 § men vi anser inte att det behöver regleras specifikt.

När de gäller bestämmelserna om immobilisering finns de i dag i 5 kap. D 9. Vi har tagit bort kraven på att kurserna ska vara godkända av oss och att en veterinär som ska förskriva läkemedel för immobilisering av tamdjur ska ha

tillstånd från oss för att få göra det. I övrigt är det i stort sett samma bestämmelser som nuvarande.

Konsekvenser

Förutom de konsekvenser som beskrivs i konsekvensutredningen ser vi inga större konsekvenser av bestämmelserna i detta kapitel.

4 kap. Veterinärers uppgiftslämnande vid behandling med läkemedel

Detta kapitel motsvarar 7 kap. 7–9 §§ i D 8.

Vi har valt att ta bort bestämmelsen i nuvarande 8 § att den som har anvisat behandlingen till fisk ska noteras då detta är ett förlegat förfarande. Däremot har vi lyft in bestämmelsen om att fodertillverkare ska anges i förekommande fall i den paragraf som gäller samtliga livsmedelsproducerande djurslag.

Konsekvenser

Dessa ändringar får inga konsekvenser för användarna i praktiken utan är mest förtydliganden.

5 kap. Villkorad läkemedelsanvändning för veterinärer

Detta kapitel grundar sig på 4 kap. i D 9. Vi har dels försökt förtydliga nuvarande bestämmelser, dels infört några nya bestämmelser.

Grundläggande förutsättningar

I detta avsnitt regleras de grundläggande förutsättningarna för villkorad läkemedelsanvändning (ViLA).

Vi listat vilka djurslag som kan komma i fråga för ViLA och har delvis följt djurslagsindelningen som finns i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2023:7) om veterinärers skyldighet att lämna uppgifter om ordinerade eller förskrivna antimikrobiella läkemedel. Vi har dessutom lagt till mjölkgetter och mjölkfår eftersom det emellanåt har kommit frågor om ViLA för mjölkgetter och vi inte anser att det finns något problem med att tillåta det. Även om vi inte har fått någon förfrågan om mjölkfår ser vi inte något skäl till att inte ta med dem om vi ändå tar med mjölkgetter. Vi tar dessutom bort fjäderfå, fisk, pälsdjur och renar. Detta dels eftersom det inte har förekommit alls de senaste 5-10 åren att någon har ViLA för dessa djurslag (någon enstaka behandling av renar med antiparasitära medel har rapporterats som ViLA – sådana medel kan dock en veterinär ändå förskriva

utan föregående undersökning), dels eftersom vi inte kan se att behovet av ViLA skulle kunna uppstå såsom sådan djurhållning är utformad.

Med kommande bestämmelser ska alla veterinärer som ska ha ViLA ska ha gått en utbildning i ViLA oavsett djurslag.

I övrigt har vi förtydligat att ViLA ska vara kopplat till förebyggande djurhälsovård och en därtill hörande besättningsutredning, något vi har förstått redan sker i de allra flesta fall. Vi har dessutom lagt till att veterinären i samråd med djurhållaren ska ta fram en djurhälsoplan för besättningen, något som idag görs i en del besättningar men inte alla.

Vi har även förtydligat vad som ska ingå i behandlingsinstruktionerna och att veterinären ska basera dessa på vetenskap och beprövad erfarenhet, branschriktlinjer samt erfarenheter från tidigare behandlingar i den aktuella besättningen. En detalj vi har ändrat är att vi har flyttat kravet på mjölkprov vid mastiter från listan på symtombilder hit istället då det passar bättre här. I samband med detta har vi även lagt till att mjölkproverna kan undersökas med en validerad metod på gården.

En något större ändring som vi gör är att vi möjliggör för upp till tre veterinärer att ha ViLA i en och samma besättning. Dessa tre veterinärer ska då verka på samma villkor och ingen är ”ersättare” till någon annan (möjligheten till ersättare finns kvar för besättningar som endast har en veterinär, se nedan). Detta är något som har efterfrågats hos veterinärer.

Anmälan till länsstyrelsen

Här har vi endast förtydligat vad som ska vara med i anmälan till länsstyrelsen.

Symtombilder och läkemedel

Här har vi bland annat förtydligat vad som gäller för instruktionen till djurhållaren – vilka symtom och läkemedel som får finnas i den och vad den i övrigt ska innehålla. Skälet till att vi har valt att förtydliga detta är dels att vi har förstått att det är relativt vanligt att en och samma instruktion används för flera olika besättningar utan någon anpassning till respektive besättnings förutsättningar. Ett annat skäl är att det är viktigt att ViLA inte bryter mot bestämmelserna i EU-förordning 2019/6 om veterinärmedicinska läkemedel, tex artikel 105.2 i EU-förordning 2019/6 om veterinärmedicinska läkemedel att en veterinär ska kunna motivera ett veterinärrecept avseende antimikrobiella läkemedel.

En ny bestämmelse är att en veterinär inte får förskriva antimikrobiella läkemedel inom ViLA för profylax eller metafylax, vid sådan förskrivning måste veterinären alltså besöka besättningen.

En ytterligare skärpning av bestämmelserna är att vi inför begränsningar i vilka läkemedel (aktiva substanser) som en veterinär får förskriva till även övriga djurslag förutom mjölkkor, se mer om detta nedan.

Inledande besök samt besök för uppföljning, rådgivning och kontroll

Här har vi förtydligat vad som gäller för olika besöka – vad veterinären ska göra. Vi har dessutom likriktat innehållen i besöken för de olika djurslagen. Vi för även in att 20 % av besöken får vara digitala under vissa villkor.

I detta avsnitt finns även bestämmelser för planerad ersättare för veterinären. Eftersom vi inför möjligheten att upp till 3 veterinärer får vara ”ordinarie” veterinärer i en besättning anser vi att behovet av ersättare kommer att minska varför vi minskar andelen besök som en ersättare får utföra till 20 % av besöken. Observera dessutom att vi även har infört en möjlighet att ta in en ”oplanerad” vikare vid tex sjukdom som alltså inte ingår i de 20 procenten.

Journalföring vid förskrivning av läkemedel för villkorad läkemedelsanvändning

Här har vi förtydligat vad som gäller vid journalföring för behandlingar utförda inom ViLA.

Särskilda bestämmelser vid förskrivning till mjölkkor

Här har vi fört in bestämmelser som nu ligger i särskilda beslut (gränsvärden) och i bilagan (symtombilder och läkemedel). När det gäller gränsvärdena har vi reviderat dessa och bland annat avrundat de gränsvärden som finns i de senaste besluten och vi anser att det är rimliga värden oavsett hur många eller få besättningar som uppnår dem.

Efter diskussioner med verksamma veterinärer inom ViLA för mjölkkor har vi valt att föra in en möjlighet för veterinärer att påbörja ViLA även om inte gränsvärdena för kalvhälsa uppfylls. Detta eftersom det är vanligt att just kalvhälsan förbättras väldigt mycket under första året med ViLA. På motsvarande sätt har vi gjort det möjligt för veterinären att under vissa förutsättningar fortsätta med ViLA även om något av gränsvärdena överskrids.

Vi lagt till några läkemedel och symtombilder efter diskussion med verksamma veterinärer inom ViLA för mjölkkor, tex babesios och kronisk mastit (se förslaget för fullständig lista). Vi har däremot valt att inte ta med behandling av kalvningsförlamning med intravenös injektion av kalk, något som har efterfrågats av vissa veterinärer men avrått från av andra veterinärer.

Besöksintervallen för mjölkkor är samma som nuvarande.

Specifika bestämmelser vid förskrivning till övriga djurslag

Enligt nuvarande föreskrifter får en veterinär förskriva vilka läkemedel som helst och för vilka symtombilder som helst till övriga djurslag. För att säkerställa att vi följer intentionerna i EU-förordning 2019/6 om veterinärmedicinska läkemedel föreslår vi att detta stramas upp ytterligare. Vi väljer dock att endast begränsa läkemedlen och inte symtombilderna. De läkemedel vi har valt har varit för påseende hos veterinärer verksamma inom ViLA för respektive djurslag.

När det gäller besöksintervallen för dessa djurslag gäller idag 5 veckor som standard och 8 veckor vid så kallad utökat intervall. Eftersom kriterierna för att få ha utökat intervall för dessa djurslag är otydliga har vi som förslag att besöksintervallet ska vara minst 8 veckor men att det samtidigt ska vara minst 8 besök per år vilket innebär ett snitt på 6,5 veckor mellan varje besök. På detta sätt kan veterinären delvis anpassa intervallen till när det av olika skäl är större eller mindre behov av besök i besättningen.

För de två nya djurslagskategorierna – får och getter som hålls för mjölkproduktion – har vi lagt oss på samma nivåer för besöksintervaller som de minsta mjölkkogårdarna, det vill säga de med längst besöksintervall.

Konsekvenser

Ändringar i detta kapitel innebär både lättnader och åtstramningar. Det som beräknas ta tid för veterinärerna är att ta fram den djurhälsoplan som inte alla veterinärer gör idag – se konsekvensutredningen.

Observera även övergångsreglerna och möjligheterna att söka undantag från bestämmelserna i detta kapitel (se 10 kap.).

6 kap. Villkorad läkemedelshantering för djurhållare

Detta kapitel motsvarar i stort sett 5 kap. 8 § i D8 men innehåller en del nya paragrafer eftersom en del av de bestämmelser som idag endast riktar sig till veterinären även behöver rikta sig till djurhållaren.

Konsekvenser

Dessa ändringar får inga större konsekvenser för användarna i praktiken utan är mest förtydliganden.

7 kap. Operativa ingrepp och injektioner som får utföras av djurhållare

Detta kapitel motsvarar i stort sett 5 kap. 3–9 §§ D8.

Vi valt att ta bort följande märkningsmetoder som enligt berörda organisationer inte används längre eller endast används i.

1. Identitetsmärkning av hästar och klövbärande djur genom frysmärkning (det finns krav på märkningsmetoder enligt annat regelverk).
2. Identitetsmärkning av fåglar med vingmärken (används inte längre annat än eventuellt i samband med djurförsök och därför omfattas av annat regelverk).
3. Identitetsmärkning med mikrochip av andra djur än hundar, katter, kaniner och illrar samt hästdjur (häst, åsna, mulåsna och mula) och kameldjur (alpaca, lama, kamel och dromedar).

Vi har dessutom förtydligat hur vissa av ingreppen ska gå till.

Konsekvenser

Se konsekvensutredningen.

8 kap. Djurhållares registrering av behandlingar

Detta kapitel motsvarar 7 kap. 12–14 §§ D 8 samt 5 kap. 7 § D 9.

Konsekvenser

Dessa ändringar får inga konsekvenser för användarna i praktiken.

9 kap. Djurhållares innehav och användning av läkemedel

Detta kapitel är ett förtydligande att även djurhållare omfattas av förbudet mot att ge vissa läkemedel till djur och motsvarar delar av 2 kap. 14 och 18 §§ D 9.

Konsekvenser

Dessa ändringar får inga konsekvenser för användarna i praktiken utan är mest förtydliganden.

10 kap. Övriga bestämmelser

Observera att vi numera ska skriva specifika undantagsbestämmelser och inte en generell som gäller hela föreskrifterna.

Bilagor

I bilagorna har vi lagt in djurskyddsdeklarationerna som ska användas vid villkorad läkemedelsanvändning och övriga bilagor är olika kursplaner. Dels är det kursplaner som finns i nuvarande föreskrifter, dels sådana som tidigare har funnits som särskilda beslut och dels några nya kursplaner där vi har haft krav på kurser men inte haft någon kursplan.

Vi har försökt att likrikta kursplanerna så de har samma längd och detaljeringsgrad. Detta innebär att några av de kursplaner som tidigare har legat som särskilda beslut har blivit mer detaljerade och några har blivit mindre detaljerade.

För övriga ändringar hänvisas till texten i bilagorna.